

ENOTNOST

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din.

Uredništvo in Upravišstvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2, dvorišče. Čekovni račun št. 14.577.

Proletarci vseh dežel združite se!

Leto I.

LJUBLJANA, 30. septembra 1926.

Stev. 5.

Napeta mednarodna situacija.

Mednarodna fronta razrednega boja. — Vojna v Maroku, padec franka, redukcija pri TPD in krah Slavenske banke v zvezi. — Smisel VI. zasedanja Zveze Narodov. — Dogodki na Kitajskem. — Nevarnost vojne.

Boj med izkoriščanimi in izkoriščevalci, t. j. med proletarskim in kapitalističnim razredom, obsega pet šestin sveta, le na eni šestini zemeljske krogle, v Uniji Socialističnih Sovjetskih Republik, je proletarijat prodrl mednarodno fronto kapitalizma, dela na likvidaciji zadnjih ostankov kapitalizma in gradi brezrazredni socialistični družabni red. Boj med Kapitalom in Delom ne pozna družabnih niti naravnih mej, preko vseh državnih in narodnostnih mej, čez nepristopna gorovja in čez vsa morja so izkopani strelski jarki razrednega boja, po vsem svetu bijejo boj in zbirajo nove moči za nove boje izkoriščani in izkoriščevalci.

Uspehi ali neuspehi na enem delu te ogromne mednarodne fronte vplivajo na razvoj borbe na vseh drugih delih fronte in le kdor ima pregled čez celo, ves svet obsegajočo fronto se more znajti in pravilno voditi boje na svojem delu fronte.

Tudi mi delavci in kmetje v Jugoslaviji tvorimo en del internacionalne proletarske vojske, ki se bori z internacionalnim kapitalom. Tudi pri nas se vselej odražajo dogodki iz drugega konca sveta, čeprav ne moremo takoj odkriti obstoječih medsebojnih zvez. Kdo bi pred skoro dvema leti, ko sta francoski in španski imperializem pričela osvojevalno vojno v Maroku proti Rif-kabilom in v Siriji proti Druzom, mogel slutiti, da bodo tudi rudarje pri TPD zadele posledice te osvojevalne vojne. In vendar je ena izmed gibalnih sil, ki so privedle ravnatelj TPD do tako brezobzirne redukcije in zniževanja plač, nastala vsled vojne v Maroku in Siriji. Milijarde frankov je požrla ta vojna; v zvezi s to vojno (in drugih vzrokov, ki jih na tem mestu ne moremo omenjati) je globoko padla vrednost franka. Slavenska banka, pri kateri je v veliki meri zainteresirana TPD, je v zvezi s francosko velebanko de Pays. Špekulacije Slavenske banke s franki so se vsled padca franka ponesrečile, francoska banka de Pays, na katere pomoč se je Slavenska zanašala, vsled padca franka ni mogla več v dovoljni meri pomagati, Slavenski banki je grozil popoln polom, IPD pa, kot lastnico tisočeri delnic Slavenske, velika finan-

čna izguba TPD je napela vse sile, da najde sredstva za pomoč svoji Slavenski banki. Redukcije, zniževanje mezd itd. pri TPD — v času ko ni bilo nadprodukcije premoga — so imele namen olajšati plačilno zmožnost Slavenske. Toda samo to sredstvo ni zadostovalo, manjkala je politična državna pomoč. Znižanje cen premoga za 15% je smrtno zadelo Slavensko banko, ki je skrahirala. (Izgleda, da se je TPD večjih izgub izognila s pravočasno odjavo večine delnic Slavenske, kar pa je krah iste pospešilo.)

Navedeni slučaj priča, da mora delavski razred v svojih vsakdanjih bojih za goli obstanek pazljivo zasledovati in studirati dogodke na mednarodni fronti razrednega boja in po svojih močeh posegati vanje.

Pretekli tedni so polni velevažnih dogodkov v svetovni politiki. Posledice, ki bodo nastopile prej ali slej, nas ne smejo najti desorijentirane in nepravilne. Zato smatramo za svojo dolžnost tudi danes, v najhujšem boju za vsakdanji kruh obrniti poglede delavcev in kmetov na internacionalno fronto, kjer diplomati kapitalističnih držav gromadijo eksplozivne snovi, ki bodo zažgale požar nove svetovne vojne.

V Ženevi, na VI. zasedanju „Zveze Narodov“, ki pa je v resnici le zveza kapitalističnih izkoriščevalcev, se je izvršil „sporazum“ med kapitalističnimi zmagovalci in premaganci v svetovni vojni. Nemčija je bila sedaj sprejeta v Zvezo Narodov kot enakopraven član. Sicer bo morala Nemčija zmagovalcem še plačevati težke milijarde na račun reparacij, storjena pa je zveza med evropskimi kapitalističnimi državami za odpor proti kolonialni odvisnosti od ameriškega finančnega kapitala, ki se je med in po vojni silno okrepil. Vedno jasnejše se kažejo obrisi treh svetovnih političnih centrov (središč): Amerikanski imperializem, katerega vodijo kapitalisti Združenih držav, evropski imperializem, čigar orodje je Zveza Narodov, tretji center, center svetovne proletarske revolucije, pa tvori URSS. Sporazum med Nemčijo in državami zmagovalkami v svetovni vojni pa ima še drugi prikriti smisel: Kapitalistični zmagovalci v svetovni vojni se združujejo s premaganci

za boj in za vojno proti Rusiji, za boj proti nevarnosti svetovne proletarske revolucije.

Pisanje meščanskega časopisa o „miriljubnih“ in „razorožitvenih“ namenih Zveze Narodov ima namen pred delavci in kmeti, torej pred resničnimi narodi maskirati vojne priprave. Kako malo je verjeti govorjenju o razorožitvi, kažejo vsako leto višji državni izdatki za morilna sredstva in pa vsako leto večje število vojaštva v kapitalističnih državah.

Angleškemu imperializmu, glavnemu organizatorju protiruskega bloka, izpodbijajo tla dogodki na Kitajskem. Rdeča kantonska armada se po zavzetju Hankaua bliža Peking in Šanghaju. Uspehi kitajske revolucije vsaki dan bolj razburjajo imperialiste, kateri slutijo, da se bo nad 400 milijonov Kitajcev s pomočjo Rusije otrelo kolonialnega suženjstva, kar ogroža tudi njihovo gospodstvo v ostali Aziji. Angleška diplomacija se trudi, zainteresirati tudi direktno ameriške kapitaliste za novo razdelitev Kitajske in potem izvesti z vojaško silo to sporazumno razdelitev Kitajske. Angleški načrti za vojno proti Kitajski niso naperjeni samo proti Kitajski nego tudi proti Rusiji.

Kot uspehe prizadevanja angleških imperialistov obkoliti Rusijo na zapadu je smatrati pogodbo med Poljsko in Jugoslavijo, ki se je po posredovanju angleških konzervativcev podpisala pred par dnevi v Ženevi. Isti smisel ima francosko-romunska pogodba.

Vojna nevarnost je vsled vseh teh dogodkov postala neposredna. Spor med Poljsko in Litvo se je poostiril in se vsak čas lahko spremeni v vojne zapletitve, ki ne bodo ostali lokalizirani na Poljsko in Litvo.

Zunanjia politika Jugoslavije vodi v vojno proti Rusiji, za interese angleškega imperializma.

Delavci in kmetje, ki bomo v pripravljalni se vojni najhujše prizadeti, se moramo zavedati, da bomo mogli preprečiti te tajne vojne načrte le tesno združeni in organizirani v mednarodni proletarski stranki in enotnih razrednih strok. organizacijah.

Roke proč od Kitajske!

Roke proč od sovjetske Rusije!

korak na poti v boljše čase in ki je eden predpogojev zmage Dela nad kapitalom.

Za popolno enotnost strokovnega pokreta je naša parola. Venotnost z voditelji, če so za zedinjenje, pa tudi brez njih, če so proti enotnosti.

„Org. Radnik“ št. 74 prinaša na uvodnem mestu izjavo s. Dušana Dimitrijeviča, livarja v Nišu, ki pocblashčen od drugih sodrugov poroča, da niški delavci člani URSS niso sklenili niti podpisali izjave, da prekinijo zveze z neodvisnimi organizacijami. V „Ujedinjenih Sindikatih“ in „Radničkih Novinah“ z njihovimi podpisi objavljene izjave so neresnične. Najboljši dokaz, da se delavci, organizirani v URSS, ne pustijo več zadrževati od dela za popolnim zedinjenjem je dejstvo, da se je že po objavi te falsificirane izjave s strani URSS voditeljev, vršila skupna konferenca odbora za zedinjenje, na kateri so delegati URSS mednarodnega odbora dementirali objavljene izjave. Popolno zedinjenje strok. organizacij je na pohodu, voditelji SSJ in URSS ga ne bodo mogli trajno zadrževati.

Draginja, mezde in delavske zbornice.¹

Buržuazna „Savremena opština“ prinaša v svoji 5. številki sledeči indeks življenjskih potrebščin:

Leto	hrana	obleka	stanovanje	generalni indeks
1913	1	1	1	1
1919	18:13	9:10	1:20	12:23
1920	12:67	9:87	1:80	9:10
1921	13:04	17:61	2:85	13:37
1922	23:27	25:01	24:00	24:33
1923	25:85	27:49	36:00	28:40
1924	24:16	33:20	36:80	31:21
1925	24:55	29:47	46:80	31:38
juli				
1926	22:29	23:66	46:80	27:84

Čeprav je način izračunavanja indeksa v „S. O.“ nepopolen, vendar daje približno sliko o gibanju draginje v preteklih letih.

Po tem indeksu je lansko leto (1925) 31:38 Din imelo enako vrednost kot 1913 en predvojni dinar (kar je približno toliko kot ena krona; dinar je bil vreden še par vinarjev manj kot krona). Če bi se plače dvigovale vzporedno z draginjo, bi morale biti lani mezde sledeče: Kdor je 1913 zaslužil 2:50 kron, bi moral imeti 78:45 Din dnevno, 3:20 kron = 100:42 Din, 4 krone = 125:52 Din. Dejansko pa so delavci lani imeli plače od 20 do največ 70 Din dnevno. Plače delavstva so se napram 1913 znižale za približno 40—70 odst. Do takih zaslužkov se pride iz buržuazne revije.

Sedaj pa poglejmo kaj pravi Delavska zbornica za Slovenijo k vprašanju razmerja med draginjo in plačami ali mezdami. Buržuazija sama pa prizna, da je ena predvojna krona današnjih Din 31:38. V knjigi „Poročilo začasne delavske zbornice za Slovenijo“ pa je Delavska zbornica „izračunala“, da je ena predvojna krona Din 17 (stran 37). Kdo ima bolj prav, naj presodijo delavci. Ali se je draginja 17 krat ali 31 krat povečala? Po računih buržuazije je kupna moč današnjih mezd na celi črti za 40—70 odst. manjša kot 1913, po „računih“ Delavske zbornice pa se je kupna moč delavskih mezd 1925 celo

¹ Številke v razpredelnici je razumeti tako le: n. pr. hrana, kar se je 1913 dobilo za 1 Din, je stalo 1920 povprečno 24:55 Din, v juliju 1926 22:29 Din.

Vodstvu SSJ in URSS razbijata zedinjenje v Nišu.

V 3. št. „Enotnosti“ smo z veseljem poročali o napredovanju gibanja za popolno strokovno zedinjenje v Jugoslaviji, ki je dobilo izraza tudi v ustanovitvi odbora enotnosti v Nišu, katerega so ustanovili skupno delavci organizirani v CRSOJ in URSS. Objavili smo poziv niških delavcev za zedinjenje strok. pokreta in platformo (podlago). Iz objavljenega vsak delavec lahko razvidi, da so niški delavci prav storili in da je njihovo dejanje dalo izraza razpoloženju in hotenju vsega zavednega delavstva v Jugoslaviji. Delavci iz vseh pokrajin so korak niških delavcev pozdravili, URSS in SSJ pa sta odločno in ostro nastopila proti zedinjenju.

Vodstvo URSS-a je takoj ko je zvedelo, da se je niško delavstvo izjavilo za zedinjenje, poslalo v Niš svojega komisarja — tajnika SSJ — M. Beliča, da na vsak način prepreči vsako na-

daljno akcijo za popolno zedinjenje strok. pokreta. „Ujedinjeni Sindikati“, glavni organ URSSJ, poročajo na kratko — kot velik uspeh — to le izjavo predstavnikov URSSJ v Nišu: „Do sklepa centrale URSSJ se prekinajo vsaki nadaljni stiki z neodvisnimi org. v pogledu kakršnihkoli korakov v tem vprašanju (Zedinjenja. Ured.)“

Ta dogodek v Nišu ponovno glasnó obtožuje vodstvo SSJ in URSSJ pred celokupnim proletariatom ne samo kot zakrknjene nasprotnike zedinjenja, temveč tudi kot direktne (neposredne) razbijače vsakega dejanja, ki gre za resničnim in popolnim zedinjenjem strok. gibanja v Jugoslaviji.

Vodstvo URSS izjavlja potom svojega glavnega organa „Ujedinjeni Sindikati“ „Enotnofrontovci morajo vedeti, da naš pokretnoče imeti z njimi nikake zveze vse do tedaj, dokler oni javno ne dajo dekla-

racije o svojih odnošajih napram Moskvi in dokler ne dokažejo, da so popolnoma samostojni pokret in svobodni od vseh, a posebno materialnih zvez z Moskvo. Čim podajo te dokaze, jih sprejmemo takoj tudi take kakor so.“ Vodstva URSS in SSJ stavita torej zahtevo, da se CRSOJ javno poživijo na Moskvo, to je na revolucionaren razredni boj. Delavci! Ali se morete strinjati s tako zahtevo voditeljev URSS in SSJ. Kaj poreče delavska grupa „Zedinjenja“? Ali odbrava to razbijanje in take nesramne izjave in pogoje?

Kljub vsemu razbijanju in prepredovanju resničnega in popolnega strok. zedinjenja pozivamo delavstvo v Sloveniji, da nadaljuje akcijo za enotnost strok. gibanja, da ustanavlja v obratih in krajevnih organizacijah odbore za enotnost in da dela vstrajno in odločno za zedinjenje strok. pokreta, ki bo prvi

¹ Kakšno stališče je zavzela SSJ napram niškim delavcem poročamo na drugem mestu.

povišala napram predvojnemu mezdnam. DZ „konstatira“ v omenjenem poročilu (stran 42—45) svišanje kupne moči današnjih mezd napram 1913 pri sledečih kategorijah:

pri mladostnih delavcih v rudnikih za 6 odst.,
pri delavkah v rudnikih za 8 odst.,
pri vratarjih v kovinskih tovarnah za 2 odst.,
pri kleparjih, monterjih in krovcih za 10 odst.,
pri kurjačih v kemičnih tovarnah za 16 do 20 odst.,
pri pomožnih delavcih v kemičnih tovarnah za 30 do 34 odst.,
pri ženskah v kemičnih tovarnah za 4 do 15 odst.,
pri tipografih za 3 odst.,
pri delavkah v tekstilnih tov. za 20 do 25 odst.

pri pisarniških pomočnicah do 38 odst. Menda ni treba pojasnjevati, zakaj so kapitalistični časopisi to „Poročilo delavske zbornice“ tako navdušeno pozdravili, ko je izšlo? In DZ teh netočnih in vsa mezna gibanja ubijajočih števil ni popravila in jih torej še vzdržuje, čeprav je že DKL opozarjal na te gorostasnosti.

Za „Poročilo“ je bil odgovoren komisarijat. Po volitvah so pa prevzeli nase odgovornost izvoljeni delavski zastopniki, predvsem klub ZDSZ, ki ima večino v sedanji DZ. Od birokratov, bivših komisarjev ne pričakujemo nič, ker pa interes delavskega razreda nujno zahteva, da se današnja beda delavstva ne olepšuje z napačnimi „računi“ in konstatacijami, ki so neresnične in brez podlage, opozarjamo delavce člane DZ, da se energično zavzamejo za to, da se ta škandal popravi.

Iz Francije.

Dragi sodrugi!

Pošiljam poročilo o našem delovanju v emigraciji, da boste videli, da nismo pozabili na našo proletarsko dolžnost, odkar smo zapustili domovino. Težkoče so bile velike, ker smo bili neveseli francoskega jezika in ker smo naleteli na center reformizma.

1. maja 1924 smo bili prvič na kom. shodu v Lensu, kateri je bil pa takrat slabo obiskan, ker se je šele podiralo reformistične pozicije. Od tedaj naprej pa v tem kraju stalno narašča revolucionarni delavski pokret. Šele na tem shodu smo našli prvič strankin lokal in tudi strokovno organizacijo CGTU, a organizirali se nismo takrat, ker se ni bilo mogoče z njim razgovoriti. Organizirali smo se v decembru 1924, ko je bil shod komunistične stranke, na katerem je bil tudi en referent, ki je govoril v nemškem jeziku; takrat šele smo prišli v razredno-bojevne vrste. Malo število strokovno organiziranih sodrugov je vodilo propagando za strokovno organizacijo. Brez navodil od francoskih sodrugov ali bodisi od katere druge instance. Ko je pa 1. 1925 v Parizu začel izhajati list „Glas jugoslovanskih emigrantov v Franciji“, smo dobili zveze s sodr. Camen, kateri nas je tudi obiskal. Na sestankih smo se šele spoznali med seboj in zainteresirali slovenske delavce za strokovno organizacijo. S. Camen nam je dobil zveze s francoskimi sodrugi.

Maja meseca se je vršila konferenca jugoslovanskih delavcev v Parizu, na kateri so se začrtale smernice za nadaljna dela. Na tej konferenci smo bili delegati iz vseh pokrajin Francije. Konferenca je razpravljala med drugim tudi glede lista in zaključila sledeče: List „Glas“ mora imeti 8000 frankov kapitala in 500 naročnikov s trimesečno naročnino. Da se pa kapital 8000 fr. zbere, morajo vse pokrajine, katere so bile zastopane na konferenci, prirediti po pet zabav ali veselje v prid lista.

V ta namen smo mi priredili že dve veselici in eno zabavo, pri katerih smo zbrali že nad 1500 frankov. Prva naša veselica se je vršila 1. maja t. l. in je bil čisti dobiček namenjen za žrtve reakcije na Balkanu. Povzdignila je moralni duh tukaj se nahajajočega slovenskega delavstva, čisti dobiček je bil 487 fr. Veselice ne prirajamo samo za finančno podporo lista, pač pa tudi za povzdigo revolucionarne zavrednosti delavstva. Na njih se prire-

rajo deklamacije od našega sodruga Mile Klopčiča, držijo se polurni govori o gospodarskem in političnem položaju. Za žrtve vsled spopada z Orjuno leta 1924 smo priredili dve nabiralni akciji, katere so tudi dobro uspele. Prva akcija je dala čez 300 fr., druga pa okrog 300 fr. Prva je bila poslana na sodr. G. v Trbovlje, druga pa na sodr. V. v Zagorje. Ena pošiljatev je bila poslana iz Tugne v znesku 125 fr. na sodr. B. Celica je izdala ob dveletnici spopada z Orjuno v Trbovljah slike sodr. Fakina v protest proti fašizmu. Dobiček od slik smo namenili polovico za mater umorjenega sodruga Fakina in drugo polovico za propagando jugoslovanskega delavskega pokreta tukaj. Obenem vas obveščamo, da pošljemo za mater 320 frankov (500 Din), ter prosimo, da objavite v listu, da so rudarji v Franciji poslali pomoč materi s. Fakina in da tudi mi delamo proti fašizmu, akoravno se nahajamo daleko v tujini. Prišel bo čas, ko se bomo povrnili.

Stranka se je dobro vrgla v zadnjem času med tukajšnji reformistični center; razširja svojo celico, prireja sestanke, sklicuje shode in prireja velike demonstracije proti izdajalski politiki socialpatriotov in splošnem izkoriščanju delavstva od kapitala. Zanimajo pa nas tudi vaše delovanje, katero ste imeli pretekla leta z zedinjenimi strokovnimi organizacijami. Iz diskusije v DKL ter iz letaka, ki ste ga izdali vi in potem skupina Štukelj et comp., smo razvideli, da je stališče DKL pravilno in da vodi pravilno politiko za osvoboditev delavstva iz pod kapitalističnega jarma. Zatorej obsojamo izdajalsko politiko Štukelj et comp. Odobravamo defovanje skupine DKL in pozdravljamo nov delavski list „Enotnost“.

Delu čast in oblast! S. P. V.

Sklepi angleško-ruskega odbora.

Koncem oktobra internacionalna konferenca enotnosti.

Zadnja seja angleško-ruskega odbora v Berlinu je sprejela sledeč enoglasen sklep:

„Angleško-ruski odbor je razpravljal na svoji četrti seji 23. 24. in 25. avgusta 1926 o internacionalnem položaju in nalogah delavskega razreda. Enodušno je ugotovil, da je potrebno odločno pripravljati mednarodno strokovno enotnost in ustvarjati enotno strokovno internacionalo. Seja angleško-ruskega odbora razlaga obžaluje, da je ostal poizkus berlinske seje angleško-ruskega odbora v decembru 1925, sklicati skupno konferenco Amsterdamske internacionale in centralnega sveta strokovnih organizacij sovjetske Unije, brez uspeha, ker je Amsterdam odklonil vsako skupno konferenco s strokovnimi organizacijami sovjetske Unije brez predpogojev. Vendar hoče angleško-ruski odbor še v naprej s podvojeno silo skrbeti za resnično enotnost mednarodnega strokovnega gibanja.

Kot prvi bistveni korak v tej smeri ugotavlja angleško-ruski odbor že na prejšnjih sejah storjen sklep, ki pravi: Generalni svet angleškega strokovnega kongresa mora neodložljivo izpolniti obveznost, ki jo je sprejel angleško-ruski odbor in pozneje potrdil generalni svet ter kongres tradeunionov, namreč obveznost, da skliče na lastno iniciativno in pod lastno kontrolo brez vsakih predpogojev konferenco Amsterdamske internacionale in strokovnih zvez sovjetske Unije. Angleško-ruski odbor priporoča generalnemu svetu angleškega strokovnega kongresa, da skliče konferenco najpozneje koncem oktobra“.

Te sklepe je ruski centralni svet že odobril. Kaj bo storil angleški kongres tradeunionov, še pišemo.

Ce pride res do konference, naši pozdravi ji veljajo.

Meščanske laži.

Kapitalisti celega sveta sovražijo sovjetsko Unijo do besnosti. Vsako najmanjšo priliko uporabljajo, da zlijava gnojnico na prvo delavsko kmečko državo. Včasih so izkoriščali gospodarsko

krizo in padec valute. Danes pa je v R. gospodarstvo bolj urejeno kot v kapitalističnih državah in ko je ruski červonca dražji kot dolar in ko se gradi socialistično gospodarstvo, se morajo zadovoljiti, da pograbiijo načelne razlike v kom. stranki, blatijo boljševisko stranko ter Rusijo, da tako opravičijo svoje oboroženje proti sovjetom.

Tako n. pr. je ameriški kapitalistični časopis „New Leader“ prinesel članek „Stalin o Zinovjevu“. Ta članek je zlagan od začetka do konca. Takega govora genialna Stalinova glava sploh ne more imeti. Res obstojejo načelne razlike med Zinovjevim in Stalinovim ali boljše povedano med malenkostno opozicijo in ogromno večino v stranki. Toda absolutna laž je, da hoče Stalin likvidirati kom. internacionalo in da hoče uvesti v Rusijo kapitalizem. O tem ni niti govora. (Prihodnjič se na te načelne razlike še povrnemo!)

Toda resnica sem ali ja, samo da se blati Rusijo. In dotični članek iz „New Leaderja“ so ponatisnili vsi socialistični časopisi v Ameriki in Evropi. Prinesla ga je tudi „Delavska politika“. Hlapec je ubogal svojega gospodarja.

Proletariat mora odločno nastopiti proti gonji meščanskega tiska, ki jo odpirajo socialistični voditelji z vsemi silami. Zlasti se moramo zavedati, kako nevarna je ta gonja za svetovni proletariat, ko istočasno v Glasgou poziva konservativni poslanec angleškega parlamenta na križarsko vojno proti Rusiji, ko istočasno sklepata Poljska in Romunija vojaške pogodbe za napad na Rusijo, ko istočasno Čang-so-lin provocira vojno na Kitajskem proti sovjetom.

Imperialisti vsega sveta pripravljajo nov oborožen pohod na sovjetsko Unijo, socialpatriotski voditelji pa z lažmi blatijo socialistične republike, da tako zaslepijo delavstvo in odvrnejo njegovo pozornost od te velike nevarnosti.

Demokracija socialistič. voditeljev.

Sodrugom in delavcem v Mariboru.

Povodom protestnega shoda, ki se je vršil v nedeljo 12. septembra na Gabrinovem vrtu, sem zaprosil predsedstvo shoda, da se mi dovoli besedo za našo skupino

„Enotnost“. Čeh je to odklonil, češ, da bosta govorila samo Petejan in Olšak za Strokovno komisijo. In tu se je Čeh zlagal, kajti govoril je tudi Eržen v imenu SSJ. — Tako si predstavljajo mariborski socialisti proletarsko demokracijo in svobodo govora. SSJ sme, skupina „Enotnost“ pa ne!!

Ali še nekaj. Na istem shodu so se pojavili letaki proti redukciji, katere je izdala skupina „Enotnost“. — In Eržen, videč, da sodrugi spravljajo letake v žepe, da bi jih doma prečitati, pozove skupino njemu zvestih udarnikov, da iztrgajo kolporterjem iz rok še ne izdane letake, kar pa jih je bilo že izdanih, da jih poberejo.

Udarniki so to nalogo res izvršili in Eržen je potem lastnoročno nesel pobrane letake v koš...

Delavci, sodrugi! To je lep čin človeka, ki vam frazari o enotnosti in zedinjenju delavskega razreda. Vsi pošteni sodrugi-socialisti so, se nad takim postopanjem zgražali. Policija letakov ni pobrala — socialistični voditelj jih je.

S takimi policaj-socialističnimi elementi mora celokupni mariborski proletariat obračunati. To dejanje vodstva SSJ v Mariboru, posebno pa policaj-socialista Eržena si bo vsak pošten socialist dobro zapomnil. Voditelji SSJ v Mariboru pa naj vedo: S takimi dejanji se diskreditirajo v očeh vsakega poštenega delavca in socialist. Ne bodo vam pomagale več fraze o socializmu in o zedinjenju delavskega razreda, kajti delavstvo se bo znalo zediniti pod enotno rdečo zastavo tudi brez vas in preko vas.

F. A.

Dodatno nam poročajo sodrugi iz Maribora, da je gori opisano Erženovo postopanje povzročilo tudi med socialističnimi delavci precejšno ogorčenje. Tudi udarnikom, ki so izvršili „konfiskacijo“ letakov „Enotnosti“ proti redukciji, je žal, da so izvršili Erženov „befel“. Da pomiri ogorčenje delavcev, je Eržen na članskem sestanku opravičeval konfiskacijo s tem, češ „da je to Zinovjeva taktika“. Delavci pa s tako utemeljitvijo niso zadovoljni in pravijo: „Ne briga nas čigava taktika je izdajanje letakov proti redukciji, če je tudi Zinovjeva nismo proti, ker je pravilna. Nepravilno in obsodbe vredno je pa zatirati letake proti redukciji, kakor je to storil Eržen“. O tem se bo v Mariboru še govorilo.

Vesti iz delavsko-kmečke fronte.

Za enotnost živilskih delavcev.

V soboto 11. t. m. je prispeval v Ljubljano sledeč brzojav:

„Marcel Žorga, Delavski dom, Ljubljana, Turjaški trg.“

Konferencija živilčarskih radnikov ujediničenja svih živilčarskih radnika u jednu klasno borbenu organizacijo v Jugoslaviji. Živjelo jedinstvo radničkoj sindikalnog pokreta.

Podružnica u. b. s. ž. Mostar. Za upravo tajnik Pužič.“

Anketa v Belgradu preložena.

Anketa v Belgradu se je po treh dneh brezplodnega govorenja brez rezultata zaključila. Sklenjeno je bilo, da referent ljubljanske bratovske skladnice (g. Obersnel iz Jesenice) izdela nov projekt uredbe in spremembe pravilnika tekom enega meseca in da ga tekom nadaljnjih 14 dni posamezne bratovske skladnice pregledajo in po potrebi popravijo. Delavski delegati so na anketi zahtevali, da se pozove na anketo tudi zastopnike DZ (delavskih zbornic), čemur so se pa delegati kapitalistov uprli, ker računajo s tem, da bodo svoje interese lažje uveljavili, če ne bodo prisotni zastopniki DZ.

Rudarji morajo paziti, da bodo pravočasno dobilo v roke nov projekt in stavili svoje predloge.

Boj proti redukciji v državnih rudnikih.

Velenje. Delavstvo v splošnem prihaja do prepričanja, da postaja pritisk kapitalizma vedno hujši in hujši. Vse posledice nastale gospodarske krize, vsi stroški grozne svetovne vojne enostransko, poleg tega milijonski dobički, s katerimi si poljni kapitalisti žepe, oboroževanje in pripravljajo na ponovno klanje, vse pada na ramena delavcev. V tem obupnem stanju je tukajšnje delavstvo, ki dela že dve leti samo po 4 dni na teden in životari vrhutega na podlagi sramotne rudarske pogodbe, ki so jo lanskega leta na sarajevski konferenci rudarjem drž. rudnikov

vsilili, sklenilo podvzeti energične korake. Delavstvo je sklicalo skupni shod ter enoglasno sprejelo predlagano resolucijo, ki so jo nato delavski zaupniki z vednostjo tukajšnje direkcije poslali na direkcijo drž. rud. predužeca v Sarajevo.

Resolucija je v glavnem obsegala sledeče zahteve in proteste. Proti skrajšanju obrata na 4 delovne dni, proti akordnemu delu, za povišanje temeljnih plač, proti odvzemanju vozičkov s strani jamskega obratovodstva, proti redukciji delavstva. Proti znižanju, ki so se po vsiljenem sarajevskem ugovoru znižale za okoli 30%. Za deputatni premog in stanarino. Za volitve delavskih zaupnikov po zakonu o zaščiti delavcev itd. A kaj! Čakamo že dva meseca in naslovljena direkcija ne čuti niti potrebe, da vsaj odgovori. Vzrok temu je takoj jasen, ako pomislimo, da akcije posameznice še nikoli niso imele uspeha. Delavstvo trpi dalje in to ne samo rudarji tukaj, temveč vse kategorije v celi državi. Vsled tega pozdravljamo mi iskreno edino uspešni izhod in to je generaliziranje boja, enotnega boja proti enotnemu kapitalizmu.

Živel enoten borbeni delavski razred!
Živela borba za uničenje kapitalizma!
Rudarji.

Redukcija plač in prostega časa.

DZ (Delavska zbornica) poroča, da je delegacija zbornice med 11. in 13. sept. intervenirala v Belgradu radi profitarskih redukcij TPD. Bila je na več ministerstvih. Poročilo DZ pravi: „Pri imenovanih ministrih je delegacija nadalje slišala, da je spor med vlado in TPD poravnat, da pa bo hočejo slednji ceno sporazuma v doglednem času (ob prvi priložnosti torej! Ured.) prevlati na delavstvo v obliki znižanja mezd in podaljšanja delovnega časa.“ Delegacija je, kakor poroča, proti temu protestirala. Po poročilu delegacije so „ministarstva pokazala za vse stvarne utemeljitve in predloge del. delegacije umevanje in obljubila svojo zaščito.“ Ker so mini-

atri predstavniki političnih strank, ki so na vladi, že verujemo, da so pomoč in zaščito obljubili, vemo pa iz tisočih izkušenj, da obljubam ne bodo sledila dejanja, ker delavskih interesov ne bo nikdar ščitil minister, ki pripada kapitalističnim strankam. Le na svojo lastno moč in bojovno sposobnost, ki se izraža v razredni zavednosti in organiziranosti — se lahko zanašata delavec in kmet. Dolžnost delavskih delegacij je, da to delavstvu odkrito povedo, ne pa da gojijo iluzije (neutemeljene nade) o ljubezni kapitalizma do delavstva.

Proti diktaturi za proletarsko demokracijo. 12. t. m. se je vršil protestni shod proti redukciji rudarjev pri TPD v Črni. Po referatu Sveteka se je oglasil k besedi tudi Leskovšek (bernotovec), ki pa ni dobil besede vsled „nujnega odhoda s Sveteka“. Čas je že, da vodstvo Strokovne komisije enkrat preneha s takim gaženjem svobode govora. Samo v cerkvah se morajo poslušati pridige brez diskusije, shodi delavskih organizacij pa morajo priznati in izvajati načelo svobode govora.

Iz zaporov. V ljubljanskih zaporih se nahaja že nad 2 meseca s. Škrabl, katerega policija sumi, da je prodajal zabranjene tiskovine, komunistične vsebine. V dveh mesecih bi se lahko končala preiskava tudi za največji kriminalni zločin in nobenega razloga ni, da se preiskava tako dolgo zavlačuje. Kako daleč gre to zavlačevanje smo videli v slučaju ss. Hlebca in Peterkoviča. S. Škrabla držijo ves čas v samotni celici in mu ne dovolijo luči, tako da je po 13 ur na dan v temi. Zato ni čudno, če postaja slaboumen, da so morali odrediti preiskavo po psihiatrih.

Poleg s. Škrabla sta zaprta v isti jetnišnici omladinca ss. Furlan Silvo in Trtnik, ki sta osumljena, da sta razširjala komunist. letake ob priliki XII. obletnice obstopa Mladinske komunistične Internacionalne. Tudi ta dva mlada sodruga sta že nad en mesec v ječi na preiskavi in še nimata obtožnice. Zahtevamo, da se jih izpusti ali pa postavi pred sodišče, da se jih osvobodi muk preiskovalnega zapora, ki je v Sloveniji hujši kot težka ječa. Metoda ljubljanske policije pa: najprvo zapreti delavca, potem pa meseca dolgo preiskovati če in kaj je zakrivil najostrejšo obsojamo in protestiramo proti takemu postopanju.

Sodrug, ki ste izven jetniških zidov, ne pozabite na žrtve izjemnega zakona, ki je naperjen proti celokupnemu delavskemu razredu prispevajte in zbrajte za zaprte sodruge.

Seja centralnega sekretariata DZ se je vršila prejšnji ponedeljek v Ljubljani. „Organizovani Radnik“, glasilo CRSOJ, je predlagalo, da se na sejo povabi zastopnik vseh strok. org., da se skupno z DZ posvetojuje, kaj ukreniti v obrambo življenjskega obstoja delavstva. DZ je prešla brez odgovora preko tega poziva. Kaj se je sklepalo in delalo na tej seji, ne vemo, ker ni bilo izdano nobeno poročilo „Delavec“ in „Del. Politika“ jo nista niti omenila. Iz „Orjuna“ posnemamo, da so bili na seji zastopniki delavskih orjun, iz meščanskega časopisja pa, da se je vršil zvečer v „Unionu“ banket DZ, na katerem ni manjkalo niti Antona Kristana.

Brošuro o stanovanjskem vprašanju je izdala DZ. O brošuri, ki obravnava to velevažno vprašanje, spregovorimo ob prvi priliki. Želeli bi, da bi DZ svoje publikacije dostavljala tudi redakcijam delavskih listov, kar se dela po vsem svetu.

Ministrstvo za socialno politiko hočejo kakor znano ukiniti. Iz Belgrada poročajo, da je ministrski svet sklenil pospešiti redukcijo ministrstev in da se bo redukcija izvedla še letos. To je nov, važen povod, ki zahteva skupno in enotno akcijo delavstva po vsej državi. Zakaj se voditelji URSS tako branijo enotne in skupne akcije? Delavci pomislite in presodite.

Pomanjkanje vagonov, vsled katerega morajo rudarji praznovati in ostati brez kruha, ima svoj vzrok v splošni krizi kapitalizma, v anarhiji v kapit. gospodarstvu. „Štedenje“, je bila parola kapitalistov za ozdravljenje gospodarske krize. Da bi „štedili“ so zaprli ali zmanjšali obrate v tovarnah za vagono. Kar se je „prištedilo“ tukaj, se je izdalo za izposojevanje vagonov od drugih držav. In že lani po zimi je čakalo na popravilo 10.518 vagonov, več kot ena tretjina cellega voznega parka. Vsled pomanjkanja vagonov se je moral zmanjšati prevoz in

izvoz in par milijonov na gornji način „prištedenih“ je povzročilo par sto milijonov škode na drugem koncu. Trgovce izvoznike sadja itd. so doletele velike izgube, ker se jim je blago pokvarilo, TPD pa ustavi obratovanje in škodo ima delavec, ki ostane brez zaslužka. Kapitalizem zamaši eno luknjo, pojavi se pa druga večja. Breme dosedanjih kriz so prevzeli kapitalisti doslej vselej na pleča del. razreda, prišli smo pa že blizu skrajne meje, delavci in kmetje novih bremen ne morejo več prenesti in kriza bo postala hujša in očitnejša. Brez močnih in enotnih strok. org. in brez proletarske politične stranke, za del. razred ni izhoda iz te situacije.

Akcija za samoupravo ljubljanske občine. Proti gerentstvu. Demokratizem, parlamentarizem itd. so v kapitalističnem družabnem redu fraze, lepodoneče besede. V Jugoslaviji, ki bi morala biti po sprejeti vidovdanski ustavi demokratična monarhija, se buržuazija na voljo ljudstva ne ozira. Še na — buržuaznim interesom po volilnih zakonih prikrita — ljudsko voljo pri volitvah se vladajoča buržuazija poživlja. Njej ne ljube izvoljene ljudske zastopnike razveljavljati in sama postavi svoje zastopnike. Pod krinko demokratizma izvaja buržuazija svojo razredno diktaturo v splošnem in svojo strankarsko diktaturo v posebnem. V Ljubljani že od 1924. leta gospodarijo neizvoljeni, postavljeni gerenti, mesto izvoljenih občinskih svetnikov.

JSDS, DKL, Zedinjenje in NSS so osnovale skupen „Samoupravni akcijski odbor“, ki ima namen organizirati in započeti boj proti gerentstvu in za samoupravo ljubljanske občine. Samoupravni akcijski odbor se je doslej sestajal k razgovorom v ožjem krogu, ki se vršijo ob ponedeljkih „Pod lipo“, na zavzemanje DKL pa se je pričelo s sklicevanjem širših diskusij in se je prva diskusija že vršila pretečeni petek v Delavskem domu. Z diskusijami se bo nadaljevalo in se bodo vršile tudi v predmestjih, da se bodo mogli odzvati tudi tisti, ki v mesto težko prihajajo. Čas in kraj diskusij se bo naznanjal potom zaupnikov in vabil. Več o celi akciji Samoupravnega akcijskega odbora prihodnjič.

Kako SSJ zmerja svoje člane. ki so za popolno zedinjenje.

Delavci presodite, kdo je za resnično in popolno zedinjenje strokovnih organizacij v Jugoslaviji. „Radniške Novine“, centralno glasilo SSJ, ki vabi grupo Zedinjenje v svojo stranko, piše v svoji 37. številki pod naslovom „Niški slučaj“ dobesedno tole:

„Po enotnem načrtu so komunisti v celi državi napravili agitacijo za zedinjenje in absolutno povsod se njihovo članstvo obrača k našemu za zedinjenje na takozvani srednji in nevtralni resoluciji tipografov.“

To je važno dejstvo, da mora SSJ, ki nas je doslej zmerjala z razbijalci, sama povedati, da se absolutno povsod po vsej državi z naše strani dela na delanskem in popolnem zedinjenju strokovnih organizacij.

O zedinjenju v Nišu, kjer so se izjavili delavci organizirani v URSS in CRSOJ za popolno zedinjenje (gl. 3. št. Enotnosti) pravijo „Radniške Novine“:

„Ta komunistična intriga (spletka) je na žalost napravila v Nišu malo zmešnjave.“ Po mnenju SSJ je agitacija za popolno zedinjenje strok. org. intriga in če se delavci izjavijo za zedinjenje, je po mnenju soc. voditeljev to „žalostno“ in „zmešnjava“. Svoje pristaše in člane URSS, ki so se izrekli za popolno strok. zedinjenje, „R. N.“ takole ošteva: „Mi se ne moremo dovolj načuditi njihovem postopanju. Nekaj naših sodrugov je bilo pripravljeno sprejeti vse, kar so komunisti zahtevali.“ Komunisti niso zahtevali nič drugega kot popolno strok. zedinjenje. Višek vsega pa je, da R. N. očitajo članom URSS in SSJ izdajstvo, ker so se izrekli za zedinjenje. Čujte: „Najmanjše bi poštenemu miru služili oni borci, ki zapustijo svoje sodruge (mišljeni so voditelji SSJ. Ured.) in se pod pretvezo, da hočejo prisiliti vodstva, predajo sovražniku. Navadno izdajstvo se gnusi tudi poštenemu nasprotniku...“

Ali je treba še dokazovati, kdo je dejanski nasprotnik popolnega strok. zedinjenja v Jugoslaviji in kdo se bori za zedinjenje? Ali ni čudno in sumljivo, da se grupa Zedinjenje razgovarja s SSJ za politično zedinjenje, ne odgovori pa na naša tri vprašanja, ki smo jih že trikrat postavili.

Da ne bo slepomišenja. „Radniško Jedinstvo“, glasilo Živote Milojkoviča, št. 27 piše o grupi „Zedinjenje“ v Sloveniji v članku „Organ naše grupe v Sloveniji“: „O izdajanju lista naše grupe se je govorilo že pred nekaj meseci, ko je bil v Sloveniji s. Života Milojkovič“. Nadalje v članku „Akcija naše grupe v Sloveniji“ piše „R. J.“ o sestanku med grupo Zedinjenje in SSJ za politično zedinjenje.

Omenjamo ta dva članka v „R. J.“ zato, ker „Delo“ samo delavcem ni povedalo v kakih odnosih stoji z izključenim Životo Milojkovičem, da jo more on nazivati „našo“ grupo, in ker „Delo“ tudi ni delavcem dosti povedalo, kako razgovore je imelo s SSJ. Vzdržujemo se zaenkrat vsakega komentarja; rečemo pa, da se za zedinjenje s tajno diplomacijo slabo dela.

Še eno priznanje. Kdo je razcepil strokovne organizacije? Zopet citiramo „Radniške Novine“, centralno glasilo SSJ. V polemiki z Dragišo Lapčevićem SSJ odkrito priznava, da so njeni ljudje z ustanovitvijo Glavnega Radniškega Saveza in SSJ v letu 1921 razcepili delavski pokret. To je zabeležilo tudi „Radniško Jedinstvo“ (št. 27.)

Radičevci med železničarji. Kakor ima Žerjav svojo „Narodno Strok. Zvezo“, Korošec „Jugoslovansko Strok. Zvezo“ ima Radič „Hrvatsko Del. Zvezo“. Vse te „organizacije“ si lahko podajo roke, vse odvajajo delavce od razrednega boja in jih tolažijo in mamijo s frazami o „uvidenosti kapitalistov in vlade“ Radičeve strok. org. imajo svoj list „Hrvatski Radnik“, ki ima v zadnji številki tudi pododdelek „Slovenski Delavec“. Prinaša zahteve Slovenske Delavske Zveze za železničarje in spomenice 1. točka se glasi: „Podpisani centralni odbor SDZ pozdravlja gosp. direktorja in trdnem prepričanju, da bo storil vse kar je v okviru zakona mogoče, da se izboljša materijelno stanje delavstva v delavnicah, kurilnicah...“

Mi pa vemo, da se bo pozdrav spremenil v kletev in da je tako „trdnem prepričanje“ napačno. Radičev, Korošček, Pribečević in Pašičev poslaniški klub lahko sklene v parlamentu, da se ugodno zahtevam železničarjev, rudarjev, kovinarjev, zahtevam brezposelnih in vpokojenih itd. Pa tega nočejo skleniti in ne bodo nikdar sklenili, ker zastopajo vsi skupaj interese kapitalizma. In pri zastopnikih kapitalizma proletarci zastoj iščejo zaščite. Interese delavskega razreda bo vlada upoštevala šele tedaj, ko bo imela opravka z enotnimi razrednimi strok. org. in ko bo ta boj za vsakdanji kruh politično vedila proletarska stranka.

Za 50.000 državnih nameščencev predlaga finančni minister redukcijo. Organizacije drž. nameščencev so preslabe in preveč neodločne, da bi moge preprečiti ta načrt. Z delavci pa se iz napačnih stanovskih predsodkov ne marajo zvezati. Kakor spoznavajo danes že mnogi kmetje, da so v letih 1919—1921 boljše izhajali, ko so bili delavci tako močni, da so lahko odbijali kapitalistične napade, tako bodo izkušnje tudi duševne delavce, predvsem drž. uradnike, polagoma privedle k spoznanju, da se tudi položaj uradništva ravna po tem, ko živijo delavci. In to spoznanje bo privedlo končno do enotnega nastopa delavcev, kmetov in nameščencev, ki je edino sredstvo za zmago Dela nad kapitalom.

Poplavljeni — reducirani. Vlada je pod pritiskom razmer odredila, da se ustavi eksekucije in dovolijo davčne olajšave po poplavih prizadetemu prebivalstvu. V celi državi je uvedena pomožna akcija za oškodovance. Popolnoma v redu je, da se odpišejo davki, ustavi eksekucije in daje pomoč poplavljenecem, ni pa na mestu, da vlada jemlje sredstva za to pomoč iz plač nižjih uradnikov in potem nabiralnih akcij Rdečega križa iz žepov in na račun obubožanega ljudstva. Več sredstev bi dobila in izdatnejše bi se moglo podpreti prizadete, če odpusti domov par tisoč vojakov, če ne kupi kanonov in drugih moralnih sredstev.

Kar je za kmeta poplava ali požar, je za delavce redukcija in brezposelnost. Odvzame jim vsa sredstva za obstanek. In v enaki meri so izdatne redne podpore potrebni reducirani in brezposelni kot od poplav prizadeti prebivalci na deželi. Od „uvidenosti“ vlade delavci ne smemo pričakovati pomoči in podpore; samo organizirati enoten nastop zaposlenega in brezposelnega delavstva more izvajati brezposelnostno podporo v višini eksistenčnega minimuma.

Stanovanjski zakon preneha veljati

s 1. novembrom t. l. in če se do tega časa ne izvrši dovolj energična akcija za zaščito stanovanjskih najemnikov, bodo v najhujši zimi ostali dosedanja deložiranci na cesti in na eesto bodo vrženi še nadaljni tisoči, ki ne bodo mogli plačevati zvišane stanarine, na katero se že veselijo hišni posestniki. Strokovna komisija, ki — kakor smo informirani — pripravlja neko akcijo za zaščito stanovanjskih najemnikov in proti ukinitvi stanov. zakona, ne dela prav, da svoje načrte ljubosumno skriva, ker uspeh akcije je odvisen od temeljite priprave in zainteresiranja širokih plasti prizadetih in ne od sklepanja pri zelenih mizah. Ministerstvo za soc. politiko daje „tolažbo“ najemnikom, da hoče izvesti na dosedanjem zakonu samo nekaj „manj važnih korektur“, sicer pa ga podaljšati za eno leto. Take tolažbe poznamo, so samo uspavalno sredstvo za pomirjenje razburjenja. „Manj važne korekture“ so: dovoljenje povišanja stanarine, olajšanje deložiranja itd. Tega ne smemo dopustiti in v tozadnji protestni akciji, ki se pripravlja, moramo mobilizirati vse sile za zaščito stanovanjskih najemnikov.

Za volitve obratnih zaupnikov. V prvi in drugi številki „Enotnosti“ smo zaporedoma naglašali, da je potrebno enotno izvesti volitve obratnih zaupnikov po zakonu o zaščiti delavcev. Na te naše predloge se ni „Delavec“ niti oglasil in tudi Zedinjenje („Delo“) molči.

Posebno za rudarsko delavstvo je važno, da se izvršijo čim prej nove volitve. Druga rudarska skupina je že likvidirala, toda ministrstvo likvidacije še ni odobrilo. Bržkone tudi zaradi onih 12 ljudi v Celju, ki sedijo in zbirajo denar zadrage. V glavnem pa je namen Trboveljske družbe in vse gospode, da se sploh uniči zaupniški sistem. Zato nočejo potrditi likvidacije, misleč, da bodo s tem zavlačevanjem diskreditirali zaupnike in ves zaupniški sistem ter se za dalje časa znebili neljubih zaupnikov.

Tej nevarnosti se moramo izogniti s tem, da ne čakamo ministra in njegove potrditve likvidacije. Brez ozira na to naj druga rudarska skupina skupno s strokovnimi in političnimi razrednimi organizacijami izvede volitve po novem zakonu. Za to ni potrebno nobenega dovoljenja ali posebnega naznanila.

Torej enotno v boj za izvolitev obratnih zaupnikov!

Kongres SSJ v Celju je sklenil „delati na zedinjenju (samo političnem seveda. Ured.) z ono delavsko grupo, ki se je po tivolskem kongresu odcepila od komunistične stranke“. Kako naj bo to zedinjenje, je povedal Topalović: „Polit. zedinjenje je mogoče le v okviru SSJ in II. internacionalne“. Ajdiškova je obljubila, da se bo „Zveza Delavskih žen in deklet“ priključila SSJ. K poročilu o pogajanjih za polit. zedinjenje z grupo „Zedinjenje“ je kongres sprejel sledečo izjavo: „Kongres konstatira, da se je odcepila grupa od komunističnega pokreta, kar znači, da je pravilno naziranje in taktika, da gre razvoj v praveh, ki jih je označila naša del. SSJ. Grupa „Zedinjenje“ je izrazila po delegatih ljublj. kraj. org. željo razpravljati o zedinjenju s SSJ v Sloveniji. Kongres se izjavlja za koncentracijo vseh razrednih socialističnih sil v Sloveniji in državi in pooblašča upravni odbor, da v okviru strankinega programa in statuta usmeri svoje bodoče zedinjevalno delo.“ Zamotane izjave kratkega smisel je torej: Pristopite k nam, pa bomo zedinjeni.

Odbori enotnosti v Italiji.

Odkar so socialpatriotski voditelji s Turattijem na čelu izdali delavski razred Italije, od leta 1921 do danes, je italijanski buržuaziji uspelo, da s pomočjo reformistov in fašizma razbije vse organizacije delavstva ali pa jih nasilno razpušča in vzame delavstvu vse težko priborjene pravice.

Prvi odpor zoper reakcijo je organiziralo delavstvo samo in se ustanovilo marksistično stranko, ki je v kratkem času postala voditeljica italijanskega proletariata.

Vodstvo strokovnih organizacij je bilo in je še v rokah reformistov, ki ovirajo delavski pokret in tako pomagajo fašizmu, da dela z velekapitalom kupčije za delavčevo kožo. Državne strokovne organizacije, ki jih hoče uvesti diktator Mussolini, imajo edini pravico za sklepanje delovnih pogodb. Tako je bilo letos v Italiji sklenjenih na tisoče delovnih pogodb, ki niso pogodbe, ampak nasilje nad delavstvom. Draginja, brezposelnost, znižanje plač in nasilje pa je naletelo na žilav odpor delavskih mas.

Izdajstvo reformističnih voditeljev ni bilo poguma onih delavcev, ki so se organizirali v polmeščanskih strankah, nadalje v reformistični ali socialistični, v maksimalistični, republikanski, katoliški in pa med anarhisti.

V glasilu zavednega delavstva „Unita“ (Enotnost), ki izhaja v Milanu, so se lani pojavile resolucije krajevnih odborov proletarske enotnosti. Te odbore je ustanovilo delavstvo v tovarnah z namenom, da tam upostavi enotno fronto proti buržuaziji in reakciji. Program tovarniških odborov za enotnost ima pet točk:

1. Boj za strokovno enotnost na razredno bojovni podlagi.
2. Pristop CGL (to je strokovnih organizacij Italije) k angloskemu komiteju.
3. Propaganda za strok. organiziranje.
4. Delavska delegacija v Sov. Rusijo.
5. Boj zoper nove vojne.

Na tej podlagi obstoja odbor enotnosti v vsakem industrijskem kraju, delavstvo zahteva od vseh svojih organizacij in strank, da se združijo v enotno fronto proti fašizmu, da okrepe razredne sindikate, proti fašistovskim.

Pokret enotnosti ima veliko zaslugo, da je združil delavstvo vseh kategorij in postavil enotno fronto mas. Drugi velik uspeh pokreta enotnosti pa je ta, da je na najkrajši način razkrinkal izdajstvo raznih „voditeljev“ in pijavk. V strahu pred proletarskim gibanjem so storili reformistični, katoliški, republikanski in celo maksimalistični voditelji vse mogoče stvari, da bi le preprečili sestavitve „odborov za proletarsko enotnost“. Torej približno tako, kakor v Sloveniji in s policijo. Prepovedali so svojim članom sodelovanje,

izključevali, lagali in zatirali dopise poštenih delavcev v njihova glasila. Česa so se bali? Bili so se zahtev izstradanega proletariata, ker se voditelji rajši bore v sporazumu z buržuazijo za svoje stolčke. Delavec iz tovarne je zmagal in bo zmagal. „Odbori enotnosti“ in „Mladinski odbori enotnosti“ so bodočnost italijanskega proletariata.

Proti Sassenbachu.

Pred kratkim se je na Dunaju vršil kongres internacionalne učiteljev (prosvetnih delavcev). Ker kongres ni hotel izključiti iz svojega okrilja rusko zvezo učiteljev, se pripravljala Amsterdamka internacionala, da ustanovi novo učiteljsko internacionalo. Tajnik Sassenbach, ki ima že dokaj izkušenj v razkolništvu, je prevzel to nalogo. To je napotilo angleškega socialista Lansburyja, ustanovitelja „Daily Herald“, edinega glasila Labour-Party, da objavi odprto pismo na Sassenbacha: „Gospodu Sassenbachu, tajniku Mednarodne strokovne zveze v Amsterdamu.

Cenjeni gospod! Za sodruga vas namreč ne morem imenovati. Vaš poizkus, ustanoviti novo internacionalo učiteljev, je treba razkrinkati. Vseobsegajoča internacionala prosvetnih delavcev že tako obstoja. Ker se pa ta internacionala brani izključiti ruske učitelje, poizkušate zavestno razcepiti to internacionalo, četudi imajo ti prosvetni delavci že dovolj težav. Vedite vsaj vi in vaša eksekutiva, katere člani so enaki podganam, da opazujemo in razumemo vašo dela.

Lansbury.“
Kaj poreče k temu glasilo skupine „Zedinjenje“?

Delavsko-kmečki dopisi.

Iz sajastih Trbovelj, kjer počasi ginejo tisoči rudarjev, smo sprejeli od vpo-kojenega s. Zagorca obširno pismo, ki opisuje strašno bedo tistih, ki so leto za leto s svojim težkim in nevarnim delom napolnjevali blagajne TPD z milijonskimi profiti. Vajed pomanjkanja prostora žal ne moremo objaviti pismo v celoti. Naj sledi vsaj par stavkov: „Kdo je krivec današnjega stanja v revirjih? Ali delavstvo samo, ali tisti policijsko priznani voditelji, ki so leta in leta skupno z žandarji delali na preganjanju in na razpustu revolucionarnega gibanja. Ko je mogla delovati še kom. stranka, si je proletarijat, in seveda tudi rudarji, mogli ohraniti in obraniti vsaj vsakdanji kos kruha. Še do leta 1924, ko so eksistirale še neodvisne strokovne organizacije, se je dalo nekako živeti. Kdo je poleg žandarjev najbolj nasprotnoval in pobijal vse boje neodvisnih? Tisti, ki so danes na krmilu SSJ in ki še danes komandirajo v ZRJ. Še več bi se tedaj moglo izvojevati, da ni bilo teh polenovcev. Takrat še ni bilo takih skrbi, kaj bomo jedli, kaj oblačili, še za tobak in kak četrť vina je ostalo. Danes imajo ti polenovci absolutno komando v strokovnih organizacijah in popolnoma smo na tleh. To bo trajalo toliko časa, dokler bo večina ostala izven organizacije, ker polenovci bodo ostali na vodstvu ZRJ, dokler ne bo masa organizirana. Smilijo se mi najbolj naši otroci. Prosijo in kričijo: kruha, in ker jih ne moremo potolažiti s kruhom, jih naženemo na cesto, da imamo nekaj časa vsaj mir. Utrujen od dela, čakaš na kosilo in premišljuješ, kaj bo prinesla žena na mizo za tiste pare, ki si ji prinesel. Čutiš potrebo po močni, tečni hrani, dobiš pa kavo iz cikoriije in par nezabeljenih krompirjev, ker za močnato hrano in zabelo zaslužek ne zadostuje za cel mesec. Pride pismo: Napovedana ru-bež, odnesli ti bodo še postelje in spal boš lačen in na golih tleh. Bliža se zima, solate in druge zelenjave iz vrtov ne bo več, kredita ne dobiš... Kaj bo z nami? ZRJ in DZ se ne zganejo; ko so neodvisne organizacije pred leti vodile boj, ste samo kritizirali, kje ste danes? TPD bo vrgla oktobra 40 družin na cesto, občina in gerentstvo se ne zmeni za nje. Izelili se bomo na občinsko zemljo, postavili ciganske šotore in fotografije poslali po cellem svetu, da bodo delale čast in slavo današnjemu kapitalističnemu sistemu.

Iz Celja. (Usnjarskim delavcem.) Pred letom dni smo ustanovili tukaj podružnico strok. org. usnjarjev. Lepo se je nekaj mesecev razvijala in pripravljala za obrambo delavskih pravic, pa so nekateri zgubili vstrajnost in zanemarili delo in podpiranje organizacije. Mnogo delavcev si skuša svoj mizeren položaj zboljšati na ta način, da delajo po 12, in nekateri celo po 15 ur

dnevno za 30 do 40 Din. Kapitalisti so s takimi delavci seveda zelo zadovoljni, ker imajo od tega največji dobiček. So drugi, vsi nazaj v organizacijo, samo enotni in organizirani se bomo mogli boriti. Pristopajte in delajte za svojo organizacijo. V Celju je v usnjarski stroki brezposelnost, sodrugi iz drugih krajev naj ne prihajajo v Celje, ker tu ne bodo dobili dela. — Na protestnem shodu proti redukciji rudarjev je govoril v imenu Strok. komisije Koren. Za delavce je govoril naš sodrug Kocman, ki je pozival delavce, da delajo za popolno zedinjenje kljub vsem mahinacijam in sabotazi voditeljev. Na shodu je bilo približno 100 delavcev, kar je za Celje jako malo. Dopisnik.

Zagorje ob Savi. Odgovor Orjuni. V maju mesecu se je omenilo, da je sodrug Brus od lakote umrl. Bom na kratko opisal, kaj je bilo vzrok, da je moral zapustiti ženo in pet nepreskrbljenih otrok. V Borovniku v kamnolomu je neki manipulant in še eden, ki je na eno oko slep. Ta dva bo že vsak poznal. Ona sta pri tistih, ki so „korajžfedre“ nosili za klobukom in pridno pomagali, da se je stavka 1923. leta zloмила. Judež Iskarjot je bil vsaj toliko plošten, da se je obesil, in je že zadnji čas, da se tudi stavkokazi kupijo močne vrvi, da se ne odtgajo. Taki ljudje so veliko pomagali k Brusovi nesreči, toda krč-kapljice mu niso kupili, kot je to storil za slovo neki član Orjune. Delavstvo v Zagorju dobro pozna Orjuno, da je to tista organizacija, katera je po cellem svetu za razbijanje stavk in da pomaga kapitalu proti delavskemu razredu. Za enkrat dovolj, drugič bomo še bolj pogledali v preteklost.

Vse, kar ste v 3. številki naše „Enotnosti“ pisali o Trbovljah, velja tudi za Zagorje, zato ne bom ponavljal: Beda, glad, obup.

Ljubljana. Precej časa je že, odkar je zgubila mestna občina ljubljanska svojo avtonomijo in sicer po zaslugi samostojnih demokratov. Pa tudi klerikalci niso preveč vneti za izvoljen in ljudstvu odgovoren občinski svet. Sami so preslabi, z razredno zavednimi delavci se pa težko dela, ko morajo vendar zagovarjati svoje kapitaliste. Res je, da od časa do časa zavpijejo: razpišite volitve, toda mislijo si pa, čim dalj jih ne bo, tem bolje. Kajti delavske stranke se cepijo in zedinjujejo med seboj, tako da jih bo kmalu kot prstov na roki, mi pa ribarimo v kalnem. Sodrugi! Dvanajsta ura prihaja, na vseh koncih se vpije: Zedinimo se! Toda eni mečejo delavce iz strokovnih organizacij, drugi pa ustanavljajo nove grupe kot zedinjenje, kapitalisti pa udrihajo po vseh. A ob enem si ma-nejo roke od veselja, ker imajo s svojim Judeževim semenom tako velik uspeh. So drugi iz Ljubljane, posebno mestni delavci,

oklenite se „Enotnosti“! Spominjajte se kluba Neodvisne del. stranke, organizirajte se v razrednih strokovnih organizacijah, samo tako boste lahko branili svoje pravice pred kapitalisti, posebno pred gerentom Turkom, ki hodi okrog kot mali bog in išče razne malenkosti, da potem vpije po cestah nad delavci, posebno ako opazi, da ga gledajo drugi kapitalisti.

Takega gerenta obvaruj nas o gospod, tako molijo delavci.

Kaj pa gospodarstvo? Asfaltira se vse vprek, tam kjer stanujejo kapitalisti, tudi Slovenski trg, ki zelo malo trpi, toda tam stanuje precej samostojnih demokratov.

Poglejmo pa mestno ljudsko kopel, ki jo kapitalisti ne uporabljajo, kako izgleda. Zastori so pregniti in raztrgani, umazani, kot bi jih cigani pustili, brez mila in brisače.

Odobravamo, da se dela, toda ne luk-surioznih cest v sredini mesta, ko primanjkuje stanovanj, ko mora na tisoče delavcev v predmestjih požirati prah, po zimi pa gaziti sneg in blato. No, pa saj to niso samostojni demokratje — torej naj gazijo po prahu ali snegu. Drugič kaj več. S proletarskim Delu čast in oblast.

Hrastnik. (Denunciacija hrastniških hlapcev buržuazije.) V „Jutru“ in v „Slovenecu“ sta se dopisnika prav močno spoteknila ob naše Del. izobr. društvo „Svoboda“. „Jutrov“ dopisnik napoveduje: skorajšnji razpust društva. Kot vzrok našteva nekeke protidržavne kroje, znake in to, da se sestoji odbor iz članov bivše kult. org. „Vesne“ itd. Mi člani društva „Svoboda“ pa konstatiramo ter izjavljamo sledeče:

Naša del. kult. org. „Svoboda“ je nepolitična. V njej so organizirani sodrugi in sodružice raznih političnih naziranj. Znake poznamo društvene in jih nosimo javno. Uniforme nimamo, ker nam tega ne dopuščajo finančne razmere, a v odboru so sodrugi iz vseh obstoječih političnih grup. Naši klerikalci so gotovo užaljeni, ker so naši člani prisostvovali njihovi komediji, čeprav je „Testament“ drama. Režijo je imel eden njihove barve iz Trbovelj. V sled pomanjkanja igralcev je sam režiser pripomogel z vlogo sodnika, ki predstavlja resno uradno osebo, on je pa publiki pokazal sliko Avgusta iz cirkusa.

Kar se pa tiče izobrazbe v premetavanju jamskih vozičkov, vam povemo sledeče: Naši sodrugi „Svobodaši“ so sili premetavanja vozičkov v službenih dneh. Toliko za enkrat, a na vse drugo obrekovanje ne odgovarjamo, ker zavedna delavska mladina vidi v teh dveh dopisnikih njihovo zrcalo. Več Svobodašev.

Del.-kmečko športno gibanje v Jugoslaviji.

Marsikdo je morda mislil, da do danes še ni obstojal pri nas delavski šport. Ali ta se moti. Jugoslavija faktično že ima delavsko športno gibanje in sicer razredno delavsko športno gibanje. Dasiravno je v splošnem delavsko ali kmečko gibanje, ki sloni na razrednem boju razmeroma zelo skromno, vendar se smemo povspeti do trditve, da v državi eksistira razvit delavski šport.

Delavska mladina, ki se zanima za šport, se že danes zbira v delavskih športnih klubih. Velika večina mladine včlanjene v JNS (= Jugoslovanski Nogometni Savez) izhaja iz delavskih vrst, ki pa je danes še nezavedna, še ne ve kam prav-zaprav spada, misli, da delavstvo ne more ali celo niti ne sme imeti lastnega delavskega športa, ker je, po buržuaznem mnenju, šport „nepolitičen“.

Toda vendar kljub apatiji velike večine delavske mladine, ki se radi nezavednosti momentano nahaja v meščanskih klubih, je treba vendar konstatirati dejstvo, da se že precejšen kader pravih delavcev-športnikov nahaja izven meščanskih športnih klubov in zbira v lastnih delavskih športnih klubih. In taki delavci športniki se ne nahajajo samo v Sloveniji, ampak v celi državi.

Naloga teh mladih pionirjev na razrednem športnem polju je predvsem delovati na izgradnji delavsko-kmečkega razrednega športa, ustanavljati in širiti delavske in kmečke športne klube in odtegovati delavsko in kmečko mladino iz meščanskih športnih klubov, ter jih pripeljati tja kamor spadajo — v delavske športne klube.

Slovenski delavci športniki so se najbolj agilno vrgli na to delo. Ustanovili so pripravljalni odbor Delavsko-kmečke športne zveze Jugoslavije, kjer so zastopani vsi del. klubi Slovenije, da na pod-

lagi razrednega boja ustanove lastni delavski športni savez za Jugoslavijo.

Pripravljalni odbor je že 24. maja 1926 sklical v Trbovlje prvo delavsko športno konferenco delavskih športnih klubov v Sloveniji, ki je ob obilni udeležbi izdelala temelj bodočemu delavskemu športnemu savezu.

Zanimanje za ojačitev delavskega športa se je vzbudilo po vseh pokrajinah države. Klicu po koncentraciji delavskih športnih vrst so se odzvali tudi srbski in hrvaški klubi. In zgodilo se je, da se je 25. julija t. l. vršila v Zagrebu že konferenca, kjer so bili zbrani zastopniki slovenskega, hrvaškega in srbskega delavskega športa. Srbski delavski šport sta zastopala sodruga Ristić in Čeva V. Kuzmić, hrvaškega ss. Mijo Oreški in Milan Milano-vić, slovenski delavski šport pa sodrug Fr. Aleš.

Zbrano zastopstvo je soglasno odobrilo, da se forsira delavski šport, da se ustanavlja delavske športne klube, kamor se naj pretegne delavsko mladino, ki se zanima za šport. Konferenca je potekla v najlepši harmoniji. Zastopniki so se sporazumeli v bistvenih vprašanjih glede temeljev in podlage delavskega športa v Jugoslaviji. Odklonili so reformistično tak-tiko Lucernske športne internacionalne, odobrili in se izjavili za enotnost obeh športnih internacional ter sklenili, da mora ves delavski športni pokret temeljiti na razrednem boju. Delavski in kmečki športni klubi morajo biti rekrutski šola za vzgojo delavske in kmečke mladine za zveste in vstrajne borce marksističnega proletariata Jugoslavije. Bodoči samostojni delavsko-kmečki športni savez pa mora biti avantgarda razredno bojovnega proletariata Jugoslavije.

Cilj naših športnikov v Jugoslaviji nikakor ni rekorderstvo v meščanskem smislu, temveč marksistična vzgoja, potom katere bo delavska in kmečka mladina postala prava reprezentantka razredno bojovnega marksističnega proletariata Jugoslavije.

(Uradno obvestilo prip. odbora.)

*

Tudi delavsko športno gibanje v Jugoslaviji je znak konsolidiranja delavskega in kmečkega razreda. Stremljenje po enotnosti in skupni akciji zatiranih razredov Jugoslavije proti ofenzivi kapitala je torej razširjeno v širnih delavskih masah celokupnega proletariata.

Želeti in upati je, da bodo naši sodrugi športniki vestno in energično nadaljevali započeto akcijo za čimprejšno ustanovitev lastnega delavsko-kmečkega športnega saveza za Jugoslavijo.

Davek na ročno delo.

(Obvestilo sodrugom v Starem trgu.)

V pravilniku o odtegovanju davka na ročno delo je določeno, da se ta davek ne odteguje delavcem in delavkam pod 18 let in ne od nadurnega dela.

Če vam podjetnik odteguje davek tudi za nadure je to protizakonito. Opozorite Vašo strok. org. in DZ na ta slučaj in zahtevajte, da intervenira in da se vam doslej preveč odtegnjeni davek vrne ali pa uračuna za vnaprej. — Podaljšanje delovnega časa v industrijskih podjetjih je dovoljeno samo tedaj, če glasuje večina delavcev za podaljšanje in če odobri podaljšanje inšpekcija dela.

Popravek. Na podlagi napačnih informacij smo v 2. št. poročali, da se je na pokrajinski konferenci Saveza Metal-skih radnika določilo tri okrožja z deloma plačanimi tajniki, kar danes lojalno popravljamo. — Prosimo, da sodrugi vse eventualne napake v listu takoj javijo, da jih popravimo. Uredništvo.

Vabilo na delavsko

vinsko trgateg

ki se vrši v nedeljo dne 3. oktobra t. l. v prostorih Delavskega doma na Markovem trgu št. 2 v Ljubljani.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnine ni. Za vsakovrstno domačo zabavo jamčijo naši znani mladi viničarji in viničarke.

K obilni udeležbi vabi

Veselični odbor.

Vabilo

na JAVNO DISKUSIJO, ki se vrši v petek 1. oktobra ob pol 8. uri zvečer pri Reininghausu v Šiški. Diskusijo sklicujejo skupno JSDS (Bernot), DKL, „Zedinjenje“ in NSS (narodni socialisti), ki so se v „Samoupravnem akcijskem odboru“ združili za boj proti gerentstvu na ljubljanski občini in za izvojevanje občine delavstvu. Na diskusijah se bo razpravljalo o gornjih vprašanjih in problemih občinske politike. Udeležite se diskusije polnoštevilno.

Lastnik in izdajatelj: Alojz Kusold, Ljubljana-Moste. Odgovorni urednik: Ciril Skočir, Ljubljana. Tiskarna Jos. Pavliček v Kočevju.